

Transferne cene

Korekcije transfernih cena

Januar 2023.

Kompenzacijsko usklađenje

- Pojam kompenzacijskog usklađenja odnosi se na situaciju kada poreski obveznik u poreske svrhe prijavljuje cenu koja je prema njegovom mišljenju cena nepristrasne transakcije, iako se ona razlikuje od cene stvarno zaračunate između povezanih društava.
- Kompenzacijsko usklađenje može biti posledica činjenice kako u vreme definisanja transferne cene, poreski obveznik nije imao na raspolaganju informacije o uporedivim nekontrolisanim transakcijama.
- Prema tome, kompenzacijsko usklađenje omogućava obvezniku da „ispravi” razliku između cene primarno zaračunate i cene za koju se smatra da je u skladu sa principom „van dohvata ruke”, u svrhe plaćanja adekvatnog iznosa poreza na dobit.
- Jedan od najznačajnijih rizika kod sprovođenja kompenzacijskog usklađenja je da ono može dovesti do dvostrukog oporezivanja (neslaganje dve poreske jurisdikcije oko sprovođenja usklađenja).
- Prema opštim pravilima (EUJTPF), kompenzacijsko usklađenje trebalo bi biti prihvaćeno ukoliko su ispunjeni sledeći uslovi:
 - Poreski obveznik preduzeo je razumne napore kako bi cena bila u skladu sa principom „van dohvata ruke” pre i za vreme kontrolisane transakcije (odnosno da je definisao transfernu cenu na temelju informacija koje su mu u tom trenutku bile na raspolaganju);
 - Usklađenje je sprovedeno simetrično u obe poreske jurisdikcije (npr. jednom društvu prihod, drugom u istom iznosu rashod);
 - Poreski obveznik ima konzistentnu politiku transfernih cena;
 - Poreski obveznik sproveo je usklađenje pre podnošenja poreskog bilansa;
 - Ako jedna od jurisdikcija to zahteva, poreski obveznik je u obavezi da objasni razliku između tržišne cene i one zaračunate u kontrolisanoj transakciji.
- Osim kompenzacijskog usklađenja koje se sprovodi u dve ili više jurisdikcija, poreski obveznici u RH i RS imaju mogućnost sprovođenja korekcija cena kroz poreski bilans (jednostrano). U nastavku sledi pregled načina sprovođenja korekcija transfernih cena u Republici Hrvatskoj i Republici Srbiji.

Republika Srbija

Usklađivanje transfernih cena

- Poreski obveznici koji imaju transakcije sa povezanim licima u obavezi su da uz poreski bilans dostave dokumentaciju u okviru koje se posebno prikazuje vrednost istih transakcija po cenama koje bi se ostvarile na tržištu takvih ili sličnih transakcija da se nije radilo o povezanim licima (princip "van dohvata ruke")
- U slučaju da se obveznikova transferna cena po osnovu transakcije sa pojedinačnim povezanim licem razlikuje od cene te transakcije utvrđene primenom principa "van dohvata ruke", on je dužan da u poresku osnovicu uključi:
 1. iznos pozitivne razlike između prihoda po osnovu transakcije po ceni utvrđenoj primenom principa "van dohvata ruke" i prihoda po osnovu te transakcije po transfernoj ceni, ili
 2. iznos pozitivne razlike između rashoda po osnovu te transakcije po transfernoj ceni i rashoda po osnovu te transakcije po ceni utvrđenoj primenom principa "van dohvata ruke".
- U zaključku dokumentacije o transfernim cenama obveznik prvo utvrđuje iznos korekcije transfernih cena za svaku pojedinačnu transakciju sa pojedinačnim povezanim licem, odnosno za svaku vrstu transakcije sa pojedinačnim povezanim licem, a zatim sabiranjem iznosa korekcija utvrđuje ukupan iznos korekcije transfernih cena po osnovu transakcija sa pojedinačnim povezanim licem.
- Poreski obveznik ima pravo da izvrši prebijanje pozitivnih i negativnih efekata transfernih cena sa pojedinačnim povezanim licem, i to i na prihodnoj i na rashodnoj strani.
- Obračun korekcija radi se na središnju vrednost utvrđenog raspona, kada se transferna cena nalazi izvan utvrđenog raspona.
- Analize predstavljene u izveštaju moraju se ažurirati svake godine, kako bi bile zasnovane na poslednje javno dostupnim podacima.
- Poreski obveznici su u obavezi da pripreme i dostave studiju o transfernim cenama svake fiskalne godine.
- Srbija nije članica OECD-a, međutim odredbe o transfernim cenama i zahtevi za dokumentacijom su generalno zasnovani na BEPS propisima, uključujući i OECD Smernice. Ovde je svakako važno napomenuti da u Pravilniku o transfernim cenama, postoje određene razlike u odnosu na OECD Smernice (npr. nije obavezna priprema master file-a).

Republika Hrvatska

Usklađivanje transfernih cena

- Zbog racionalizacije postupaka vezanih uz transferne cene, kako kod PU tako i kod poreskih obveznika, te zbog sprečavanja nesporazuma, ispravke poreskih prijava i sprečavanja sudskih ili arbitražnih postupaka, izmene Zakona nalažu poreskom obvezniku da izvrši usklađenje transfernih cena odnosno dobiti.
- Ako se između povezanih lica ugovore takve cene ili drugi uslovi koji se razlikuju od cena ili drugih uslova između nepovezanih lica tada poreski obveznik za iznos dobiti koja bi bila ostvarena, kada bi se radilo o odnosima između nepovezanih lica, sprovodi usklađenje (pre: sva dobit se uključuje u poresku osnovicu).
- Poslovni odnosi između povezanih osoba biće priznati samo u slučaju da:
 1. Poreski obveznik poseduje i na zahtev Poreske uprave pruži podatke i informacije o povezanim licima i poslovnim odnosima s tim licima, metodama koje koristi za utvrđivanje uporedivih tržišnih cena, razlozima za odabir konkretnih metoda, te;
 2. načinu na koji se sprovodi usklađenje.
- Poreski obveznik u poreske svrhe prijavljuje transfernu cenu koja je po njegovu mišljenju cena nepristrasne transakcije za kontrolisanu transakciju, iako ta cena nije jednaka iznosu koji je u stvarnosti naplaćen između povezanih društava.
- Usklađenje se izvršava pre podnošenja poreske prijave.
- Ukoliko se ostvarena profitabilnost društva nalazi izvan raspona uporedivih društava (ekonomska analiza), pretpostavka je da se usklađenje sprovodi na onu vrednost (unutar raspona) koja odgovara uslovima u transakciji i funkcionalnom profilu posmatranog društva.
- Budući da se hrvatski zakonski propisi nedovoljno detaljno osvrću na pitanje transfernih cena, Poreska uprava Republike Hrvatske takođe se vodi OECD Smernicama prilikom utvrđivanja principa „van dohvata ruke” u poslovanju poreskog obveznika s povezanim licem.
- Poreski obveznik u obavezi je da poseduje studiju o transfernim cenama u trenutku predaje prijave poreza na dobit za prethodnu godinu, a predaje se Poreskoj upravi na zahtev. Od velikih poreskih obveznika, poreska uprava svake godine uz prijavu poreza na dobit traži da se dostavi i Izjava o metodama korišćenim prilikom obračuna cena u transakcijama sa povezanim licima.

Zaključak

- Trenutno poreski organi imaju ograničen nivo prakse kada je reč o metodologiji transfernih cena.
- Transferne cene sve više postaju predmet pažnje PU, stoga je adekvatno određivanje cena pod kojima se realizuju transakcije između povezanih lica ključno za minimiziranje rizika poslovanja Grupe povezanih lica.
- Važno je da poreski obveznik pre početka ili u toku realizacije određene transakcije sa povezanim licem, dokumentuje proces utvrđivanja cena koji je u skladu sa tržišnim uslovima.
- Rizik osporavanja metodologije transfernih cena može se umanjiti unapred pripremljenom dokumentacijom o transfernim cenama, budući da se u tom slučaju teret dokazivanja (tzv. *Burden of proof*) prenosi na poreske organe.

Mazars Srbija

Bulevar Milutina Milankovića 7Đ

Beograd 11070, Serbia

Tel: +38163263102

Mazars is an internationally integrated partnership, specialising in audit, accountancy, financial and tax advisory services. Operating in over 90 countries and territories around the world, we draw on the expertise of more than 44,000 professionals – 28,000 in Mazars' integrated partnership and 16,000 via the Mazars North America Alliance – to assist clients of all sizes at every stage in their development.

LinkedIn:

<https://www.linkedin.com/company/mazars-in-serbia/>

Facebook:

<https://www.facebook.com/MazarsinSerbia>

Instagram:

<https://www.instagram.com/mazars.in.serbia>